

Zárójelentés és értékelés a „Családtörténet, helytörténet” című pályázatról

A pályázat ötlete Dr. Kelemen József úrtól, az Emberközpontú Fenntartható Társadalomért Alapítvány (továbbiakban EFTA) alapító tagjától származik, aki igen jól érzékelt, hogy a 20. század világégéseivel, népiértésével, üldözéseivel és elűldözéseivel, technikai és technológiai forradalmával, a globalizáció okozta károkkal a család, mint a legősbibb életfenntartó közösség ellen hat, azt létében veszélyezteti. Ugyanakkor a család betölt egy bizonyos életteret, amely vagy beszűkül a nyomorúság röghöz kötöttségében, vagy ismét csak a családi köteleket lazítva a végtelenbe tágul.

Az idő, a tér és a család kapcsolatának vizsgálatában mindig is élenjáró JGYTFK Történettudományi Tanszéke – olyan nagy egyéniségének örököseként, mint Dr. Eperjessy Kálmán tanszékalapító professzor, vagy Dr. Benda Kálmán akadémikus - bekapcsolódott a Belvedere Meridionale Alapítvány (továbbiakban BMA) révén, előzetes megbeszélések után ez év januárjában a pályázati munkába. A BMA az előbbi feladatokat látta el:

1. Megszervezte a pályázat előkészítő bizottságot.
2. Kelemen úr aktív közreműködésével összeállította a pályázatok formai és tartalmi követelményeit.
3. Részt vállalt a pályázat kiírásából.
4. Fogadta és regisztrálta a pályázati jelentkezéseket (írásban 375 fő jelentkezett: Magyarországról 240, Erdélyből 118, Szlovákiából 6, Kárpátaljáról 5, Jugoszláviából 4, Horvátországból 1, Hollandiából 1).
5. Elkészítette és valamennyi jelentkezőnek kiküldte a részletes tájékoztatót és útmutatót.
6. Az érdeklődő pályázókkal folyamatosan tartotta a kapcsolatot (levélben, faxon, e-mail és telefon útján) a beadási határidőig, bizony esetekben azon túl is.
7. Fogadta a beérkezett pályaműveket s regisztrálta azokat.
8. A Pályázat Elbíráló Bizottságot megszervezte, a dolgozatokat bírálatra kiadta.
9. A beérkezett 154 pályamunka (ebből 7 versenyen kívül indult) elbírálását, értékelését és rangsorolását elvégezte (l. a mellékletben).
10. Minden egyes dolgozatról (a versenyen kívül érkezettekről is) annotált könyvészeti tételt készített a leendő kiadvány számára.
11. A pályázók nevének, lakcímének és a pályamunkák címének közlése az EFTA illetékesével.
12. A bírálat eredményeiről jegyzéket készített és azt a díjazási javaslatokkal együtt megküldte az EFTA számára.

A pontos tematikai elhatárolás lehetetlen volt, hiszen az egész Kárpát-medencét átfogó helytörténeti munkák mellett a családtörténetekben is bemutatják a szűkebb pátriát, ugyanakkor számos intézménytörténeti (iskola-, ipar-, kultúr- és sport-, pedagógia- művészet- technika- és irodalomtörténeti) mű is beérkezett. Külön kategóriát képeztek a regionális történeti feldolgozások és a demográfiai, életrajzi és néprajzi munkák.

A dolgozatok egy-két kivétellel megfeleltek a nem túl szigorú formai követelményeknek, a tartalmi szóródás ellenben óriási volt. Szép anyag gyűlt össze a családok, egyes szereplők életéről, az emigrációkról, kitelepítésekről, zsidóüldözésről, malenkij robotról, hadifogságról, a diaszpórákban vagy kisebbségben élőkéről. Időben az érdemi munka a kuruckortól aktuálpolitikai témák taglalásáig nyúlt.

A Bíráló Bizottság javaslata 1 db I. díj, 4 db II. díj, 5 db III. díj és 45 db különdíj (1. mellékleten).

13. A Bíráló Bizottság elnöke 2000. október 22-én a szécsényi Művelődési Központban megrendezett nemzetközi tudományos konferencián részletesen értékelte a pályázatokat, aláírta a BMA és az EFTA által is javasolt valamennyi oklevelet és emléklapot.
14. A Bíráló Bizottság elnöke az EFTA felkérésére előadást tartott ugyanott „A mai magyar helytörténetírás helyzete és aktuális problémái” címmel.
15. A BMA a dolgozatok másodpéldányait a megállapodásnak megfelelően Szécsény Város Könyvtárának megküldte.
16. A pályázat rövid történetét, dokumentumait, a jelentkezettek névsorát, a pályázatok annotációját a Belvedere Meridionale Kiskönyvtára következő kötetében való kinyomtatásra előkészítette.
17. A szervezéssel, pályáztatással ill. az értékeléssel és nyomdai előmunkálatokkal kapcsolatos kiadásokat előfinanszírozta.
18. Minderről az EFTA-t részletesen tájékoztatta.

Szeged, 2000. november 1.

(Dr. Szegfű László)
a BMA elnöke
a történelemtudományok kandidátusa

B 179424